

Titel: Danmarks tabte paradys - De Vestindiske Øer
Historien om dansk slavehandel

Tema: Vestindien og dansk slavehandel

Fag: Historie og dansk

Målgruppe: Gymnasiale uddannelser og folkeskolens overbygning

Tv-udsendelse: Danmarks tabte paradys - De Vestindiske Øer
Historien om dansk slavehandel, DR2, 25.03.2017, 56 min.

Billede fra Tv-udsendelsen

Faglig relevans/kompetenceområder

Danmarks tabte paradys – De Vestindiske Øer giver en bred indføring i De Vestindiske Øer og Danmarks fælles historie. Udsendelsen tager udgangspunkt i Frederiksstaden, området omkring Amalienborg, hvor man kan se en række prægtige palæer, der er et indirekte afkast af trekantshandlen (Danmark – Afrika – De Vestindiske Øer). Palæerne ses som smukke, men også tankevækkende vidnesbyrd om De Vestindiske Øer og Danmarks fælles fortid. På en vandretur i Frederiksstaden fortæller værten Huxi Bach og seniorforsker Erik Gøbel om de gamle palæer og deres ejere. Indimellem veksles der til De Vestindiske Øer, hvor en række interviews belyser forholdet til Danmark set fra de nuværende indbyggeres side. Endelig er der lagt historiske "faktabokse" ind.

Historie: Dokumentaren vil kunne indgå i forløb om den fælles historie De Vestindiske Øer og Danmark deler, samt mere specifikke forløb fx om dansk kolonialisme og slavehandel.

Dansk: Dokumentaren kan supplere danskfaglige forløb, hvor fokus er på en undersøgelse af dansksprogede tekster i en national og global virkelighed, fx i et forløb om dansk kolonialisme og mødet med det fremmede. Eller et forløb om danske mediers dækning af forholdet mellem Danmark og De Vestindiske Øer.

Tværfaglige forløb: Desuden kan dokumentaren i forbindelse med et tværfagligt forløb med dansk og historie bruges i dansk-historieforløbet (stx og hf), DHO (stx og hhx), DIO (htx) og historieopgaven (hf).

Ideer til undervisningen

Med sin brede tilgang til emnet er dokumentaren ideel som introduktion til både en historisk- og en danskfaglige vinkling og dermed også til arbejdet med de tværfaglige dansk/historie-forløb.

Danmark som *kolonimagt* er et oplagt emne for forløb i både **dansk og historie**. Denne del af Danmarks fortid belyses bl.a. i udgivelserne *DANSKE KOLONIHISTORIER Fra sukkerrør til Skippermix* af Anne Mette Finderup m.fl. og *Dansk Vestindien – fra dansk koloni til amerikansk territorium* af Rikke Lie Halberg og Bertha Rex Coley. Udgivelserne kan anvendes af både dansklærere og historielærere. Dokumentaren vil være en fin intro til et forløb med ovennævnte emne.

Dokumentaren kan også fungere som intro til et egentligt **historieforløb** om dansk slavehandel, mere specifikt *Trekantshandelen* og den økonomiske opblomstring denne medførte for dansk oversøisk handel, og dansk økonomi i det hele taget.

Historieforløb om *menneskerettigheder og menneskesyn* vil også finde sin vinkel i dokumentaren, fx i diskussionen om det officielle Danmarks holdning til sin fortid: Skal Danmark undskylde og eventuelt kompensere for sin rolle som slavenation?

Med udgangspunkt i dokumentarens skildringer af Dansk Vestindien og slavehandlen kan man bygge et **litterært forløb** op, hvor man bl.a. kan beskæftige sig med Thorkild Hansens trilogi *Slavernes kyst, Slavernes skibe, Slavernes øer* samt Mich Vraa's *Haabet, Peters kærlighed og Faith*.

Set ud fra et **danskfagligt medieperspektiv** kan dokumentaren anvendes på flere måder. Dokumentaren kan stå som et selvstændige objekt for en analyse af en public service-kanals (DR) formidling af dansk kolonihistorie og postkolonihistorie. Hvilket billede tegnes der af Danmark som slavenation? Og Danmarks ansvar som tidligere slavenation?

Ligeledes kan dokumentaren indgå som en del af en større analyse af mediernes dækning af de krav om undskyldning og kompensering, der lyder fra dele af den nuværende vestindiske befolkning. Hvordan forholder den danske presse og opinion sig til dette emne?

I en **tværfaglig** sammenhæng hvor eleverne skal lave projektarbejde ud fra en selvvalgt problemformulering, giver *Danmarks tabte paradis* en god og bred introduktion til emnet *Dansk Vestindien og Danmark som slavenation*. Man får ikke i dokumentaren et detaljeret indblik i slavehandlen, behandlingen af slaverne, økonomien etc. men eleverne får mulighed for at finde deres eget fokus – særlige interessefelt. Dette vil kunne bruges som afsæt til at afgrænse emneområdet og retningsbestemme den videre litteratursøgning samt efterfølgende udarbejde en problemformulering.

Supplerende materialer

Tv-udsendelser

Vi bærer det i os <http://mitcfu.dk/TV0000109278>

Dansk dokumentar. En anderledes fortælling om koloni og slaveri på Jomfruøerne. I 2017 er der fokus på den fælles kolonifortid mellem Danmark og Jomfruøerne. I Danmark gentages det, at Danmark afskaffede slavehandlen først, og at Peter von Scholten gav slaverne frihed i 1848. Men hvordan ser den fælles fortid ud set fra Jomfruøerne?

Dokumentaren giver bl.a. ordet til efterkommere af tidligere danske afro-caribere, og viser hvordan fortiden trækker spor i nutidens ord, kunst, museer, skoleundervisning og velstand.

Slavernes børn (Horisont) <http://mitcfu.dk/TV0000105637>

I 2017 var der 100-året for salget af de vestindiske øer til USA. I dag er øerne plaget af fattigdom og kriminalitet, og de unge flytter væk. Danmark havde slaver og sukkerproduktion på øerne i flere hundrede år, og nogle kræver en undskyldning og erstatning til befolkningen for Danmarks tid som koloniland.

Slavenation Danmark (1-3) <http://mitcfu.dk/TV0000108832>

Dansk dokumentarserie i 3 afsnit. Der er dele af Danmarkshistorien, som vi helst vil glemme. Mørke kapitler fyldt med ekstrem menneskelig lidelse og skabelsen af enorm rigdom. I det her program undersøger vært Cecilie Nielsen, hvordan danskernes hang til sukker var med til at skabe et dystert kapitel i Danmarkshistorien. Nemlig, hvordan vi blev en nation med slaver.

Danmarks sorte samvittighed (1-3) <http://mitcfu.dk/TV0000109225>

- en sort hvid historie

Dokumentar-serie om vores tid som kolonimagt - set fra Danmark og fra De Amerikanske Jomfruøer. Unge danske forskere sætter historien i perspektiv.

Film

Peter von Scholten <http://mitcfu.dk/CFUFILM1072043>

Instruktør: Palle Kjærulff-Schmidt, 1987

Huskeliste med alle materialer på CFU, herunder Tv-udsendelser, der har De Vestindiske Øer som emne.

<http://mitCFU.dk/lnky8ap>